

Handläggare
Frida Jonasson
Telefon: 08-50820513

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-01-23

Remiss av motion om HBTQ-certifiering inom hemtjänsten

Svar på remiss från kommunstyrelsen, rotel VI, dnr KS 2024/989

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är remissinstans för *Motion om HBTQ-certifiering inom hemtjänsten* av Nike Örbrink (KD). I motionen beskrivs att flera omsorgstagare har vittnat om hur hemtjänsten och äldreomsorgen brister i exempelvis bemötande, tilltal och/eller omsorg av HBTQI-personer. Därför föreslås att kommunfullmäktige bör besluta att Stockholms stad ska ta fram en egen HBTQI-certifiering för personal inom hemtjänsten.

Förvaltningen ser att motionen lyfter en viktig fråga om hur Stockholms stad kan säkerställa ett respektfullt och inkluderande bemötande för äldre HBTQI-personer inom hemtjänsten. Som motionären beskriver så är äldre är en heterogen grupp med olika förmågor, könsidentiteter, sexuell läggningar, värderingar och normer. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Detta innebär att det kontinuerligt genomförs utbildning om bland annat HBTQI. Utbildning är en central del i arbetet inom hemtjänsten. Dock är tiden knapp och prioriteringar behöver göras.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är remissinstans för *Motion om HBTQ-certifiering inom hemtjänsten* av Nike Örbrink (KD). Remissen inkom från kommunstyrelsen till stadsdelsnämnden den 20 oktober 2024 och ska besvaras senast den 14 februari 2025. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldreutskottet,

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och RFSL.

Ärendet

I motionen beskrivs att flera omsorgstagare har vittnat om hur hemtjänsten och äldreomsorgen brister i exempelvis bemötande, tilltal och/eller omsorg av HBTQI-personer.

20 procent av HBTQI-personer över 60 år uppger att de sällan eller aldrig är öppna med sin identitet enligt motionen, vilket anges kunna leda till att personer som levt öppet med sin identitet, känner ett behov av att dölja den inför mötet med äldreomsorgen. Vidare anges i motionen att en nationell SCB-kartläggning från 2017 visade att i snitt 69 procent av personal i kategorin hemservicepersonal var utrikesfödda. En kommunal HBTQI-certifiering kan som anges i motionen därför vara viktig för den personal som har bakgrund i länder med en mer ”intolerant syn på icke-traditionella levnadssätt”. Motionären skriver att en kommunal HBTQI-certifiering kan säkerställa att alla äldre stockholmare möts med respekt och får den hjälp de behöver oavsett sexuell läggning, identitet eller levnadssätt.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att Stockholms stad ska ta fram en egen HBTQI-certifiering för personal inom hemtjänsten

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg äldre. Pensionärsrådet fick ärendet den 31 oktober 2024 för att kunna lämna ett yttrande.

Pensionärsrådet i Enskede-Årsta-Vantörs yttrande 2024-11-25

Rådet anser inte att det är nödvändigt med en HBTQI-certifiering för personal inom hemtjänsten. Det bör vara en självklarhet att HBTQI-frågor ingår som en naturlig del i den utbildning och introduktion som all personal i hemtjänsten genomgår.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Motionen lyfter en viktig fråga om hur Stockholms stad kan säkerställa ett respektfullt och inkluderande bemötande av äldre HBTQI-personer inom hemtjänsten. Förvaltningen ser att det är positivt att kunskapen kring HBTQI ökar hos kommunanställd personal. Som motionären beskriver så är äldre en heterogen grupp med olika förmågor, könsidentiteter, sexuella läggningar, värderingar och normer.

Inom äldreomsorgen ska den enskilde kunna känna sig trygg med att bli bemött utifrån sin egen person. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla bemötandet av den enskilde inom äldreomsorgen. Detta innebär att det kontinuerligt genomförs utbildning om bland annat HBTQI, nationella minoriteter och jämställdhet.

Varje enskild omsorgstagare i hemtjänsten har en egen kontaktperson som känner denne enskilde extra väl. Denna person skriver en genomförandeplan som utgår från omsorgstagarens behov och önskemål. Genomförandeplanen ligger sedan till grund för omsorgen som utförs av samtlig personal som besöker den enskilde.

För att säkerställa ett gott bemötande är det av vikt att personalen känner till den enskildes behov och önskemål. Därför arbetar förvaltningen med att öka kontinuiteten vid utförandet av insatser inom hemtjänsten.

Utbildning är en central del i arbetet inom hemtjänsten. Dock är tiden knapp och prioriteringar behöver göras. Att genomföra en certifiering bedöms ta mycket tid från omsorgsarbetet samt andra viktiga utbildningar, exempelvis att öka den medicinska kompetensen. En certifiering är även kostsam som den är utformad idag och begränsad i hur många som kan delta. Med stora personalgrupper kommer detta skapa svårigheter i planering och genomförande.

Arbetet inom förvaltningens äldreomsorg utgår från den nationella värdegrunden att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Den nationella värdegrunden tydliggör att äldreomsorgen har ett tydligt uppdrag att stödja varje person att leva som hen vill och kan. Värdegrunden genomsyrar hela äldreomsorgens arbete. Varje hemtjänstenhet i egen regi har egna upprättade rutiner utifrån värdegrunden.

Jämställdhetsanalys

Hemtjänsten är en kvinnodominerad arbetsplats. Utbildning bidrar till att lyfta och professionalisera ett kvinnodominerat yrkesområde, genom att ge verktyg för att hantera komplexa situationer och främja respekt i mötet med omsorgstagare.

Äldreomsorgens omsorgstagare består av en blandning av män och kvinnor, där normer om kön och sexualitet påverkar hur både manliga och kvinnliga HBTQI-personer bemöts. Äldre lesbiska kvinnor kan till exempel osynliggöras av dubbel diskriminering kopplad till kön och sexuell läggning och homosexuella män kan möta stigma baserat på stereotypa föreställningar om manlighet.

Att personal har kunskap om jämställdhet och HBTQI är av vikt i mötet med omsorgstagare för att säkerställa individuellt utformade insatser och ett gott bemötande utifrån den enskildes behov. Förvaltningen äldreomsorg arbetar med att säkerställa att äldreomsorgen ska vara en trygg plats för alla, oavsett kön, sexualitet eller könsidentitet.

Äldreperspektiv

Äldre hbtqi-personer möter utmaningar som påverkar deras välbefinnande. Många har levt under perioder av starkt stigma och diskriminering, vilket kan göra dem extra sårbara för att bli felbehandlade eller osynliggjorda. I mötet med hemtjänsten kan detta leda till en rädsla och att behöva dölja sin identitet, särskilt om personalen saknar kunskap om hbtqi-frågor. Detta riskerar att skapa otrygghet i en miljö där äldre borde känna sig som mest omhändertagna och trygga.

Det är av vikt att personalen har kunskap och ett respektfullt bemötande så äldre känna sig trygga med att vara öppna om sina liv och behov.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Leif Kananen
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om HBTQ-certifiering inom hemtjänsten av Nike Örbrink (KD)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-01-08
Leif Kananen, Avdelningschef	2025-01-08